

HRVATSKI ZAVOD ZA ZAPOSŁJAVANJE

ANALITIČKI BILTEN

GODINA XX.
BROJ 1

ZAGREB
2018.

Nakladnik:

HRVATSKI ZAVOD ZA ZAPOŠLJAVANJE
Radnička cesta 1, Zagreb

Telefon - centrala: (01) 612 60 00

Telefon uredništvo: (01) 612 60 90

Telefax: (01) 612 6038

Elektronička pošta: analiticki.bilten@hzz.hr

Internetske stranice: <http://www.hzz.hr/>

Za nakladnika:

Ante Lončar
ravnatelj Hrvatskog zavoda za zapošljavanje

Urednik:

Darko Oračić

Izlazi četiri puta godišnje

ISSN 1849-3386

SADRŽAJ

1	Kretanja u gospodarstvu i na tržištu rada u zemljama EU-a	4
2	Stopa zaposlenosti u zemljama Europske unije, ukupno i prema nekim obilježjima	26

1 Kretanja u gospodarstvu i na tržištu rada u zemljama EU-a

1.1 Proizvodnja

Rast realnog bruto domaćeg proizvoda osnovni je pokazatelj gospodarskih kretanja. U sljedećoj tablici prikazan je rast realnog BDP-a u zemljama članicama Europske unije u 2017. godini po kvartalima. Kvartalni podatci odnose se na međugodišnje promjene i nisu sezonski odnosno kalendarski prilagođeni.

Zemlja	Rast realnog BDP-a u 2017. godini (%)				
	Kvartal	I	II	III	IV
Belgija		1,8	1,5	1,6	1,9
Bugarska		3,6	3,9	3,8	3,0
Češka		4,0	3,3	4,8	5,5
Danska		5,0	1,7	1,0	1,3
Njemačka		3,4	1,0	2,2	2,3
Estonija		4,4	5,7	4,2	5,0
Irska		5,3	6,3	10,9	8,4
Grčka		0,7	1,4	1,5	1,8
Španjolska		2,8	3,4	3,0	3,0
Francuska		1,6	1,2	2,1	2,5
Hrvatska		2,6	3,0	3,3	2,0
Italija		2,0	1,2	1,5	1,3
Cipar		3,8	4,0	3,8	3,9
Latvija		4,1	4,0	5,8	4,2
Litva		4,1	4,1	3,2	3,9
Luksemburg		3,1	1,5	3,0	1,7
Mađarska		4,3	3,3	3,9	4,4
Malta		6,8	7,6	7,6	4,3
Nizozemska		3,3	3,4	3,0	2,9
Austrija		3,1	2,6	3,1	2,9
Poljska		4,5	4,3	5,1	4,4
Portugal		3,2	2,7	2,5	2,3
Rumunjska		5,7	6,1	8,8	6,7
Slovenija		5,0	4,5	4,5	6,0
Slovačka		3,0	3,7	3,4	3,5
Finska		3,9	2,6	2,0	2,2
Švedska		3,2	1,1	2,5	2,8
UK		1,9	2,5	1,9	0,9

Tablica 1.1

Rast realnog BDP-a

Izvor: Eurostat. Napomene: Poredak zemalja odražava Eurostatov abecedni poredak prema nazivima zemalja na njihovim jezicima. Podatci su međugodišnje promjene bez sezonske odnosno kalendarske prilagodbe.

U nekim su zemljama zabilježene veoma visoke stope rasta proizvodnje. Tako je u Irskoj u trećem kvartalu 2017. godine zabilježen rast od 10,9 posto, što vjerojatno odražava rast dobiti velikih multinacionalnih kompanija koja je ostvarena u drugim zemljama. Visok rast realnog bruto domaćeg proizvoda

ostvarile su Rumunjska i Malta. Premda je Rumunjska među gospodarski najmanje razvijenim članicama Europske unije, upitna je održivost tako visokog rasta proizvodnje. Baltičke zemlje Estonija i Latvija također su imale relativno visok gospodarski rast, a to vrijedi i za Poljsku, Češku, Mađarsku i Sloveniju. Ako takav rast nema osnovu u rastu produktivnosti rada, on može dovesti do visoke inflacije. Uočljivo je, dakle, da je među novim članicama Europske unije u 2017. godini zabilježen visok ili vrlo visok rast realnog BDP-a, s potencijalnim problemom povećane inflacije. Što se tiče Hrvatske, gospodarski rast bio je manji nego u spomenutim zemljama, tako da je i opasnost od pojave visoke inflacije također manja.

1.2 Potrošnja kućanstava

Glavna sastavnica rasta realnog BDP-a odnosno realne domaće potražnje je rast realne potrošnje kućanstava. Stoga je u sljedećoj tablici prikazan rast realne potrošnje kućanstava u zemljama članicama Europske unije u 2017. godini po kvartalima. U Rumunjskoj je zabilježen ekstremno visok rast realne

Zemlja	Rast realne potrošnje kućanstava u 2017. (%)				
	Kvartal	I	II	III	IV
Belgija		1,5	1,2	0,9	1,1
Bugarska		3,7	5,7	4,6	5,1
Češka		3,7	3,9	4,1	4,3
Danska		2,5	1,8	1,1	0,6
Njemačka		2,3	2,2	2,1	1,2
Estonija		0,5	1,5	3,5	2,6
Irska		1,5	1,5	2,7	1,8
Grčka		1,4	0,9	-0,5	-1,3
Španjolska		2,1	2,6	2,2	2,6
Francuska		1,0	0,7	1,7	0,9
Hrvatska		3,5	3,7	3,7	3,4
Italija		1,3	1,6	1,5	1,1
Cipar		4,1	4,5	4,1	4,5
Latvija		5,3	3,7	5,9	5,6
Litva		5,5	4,3	2,6	3,5
Luksemburg		2,0	1,6	3,5	2,3
Mađarska		3,4	4,8	4,7	5,6
Malta		6,2	5,8	4,2	1,6
Nizozemska		1,8	2,5	2,5	1,0
Austrija		1,7	1,4	1,3	1,2
Poljska		4,9	4,8	4,8	4,7
Portugal		2,5	2,5	2,2	1,8
Rumunjska		7,3	7,3	12,9	12,3
Slovenija		3,7	2,9	3,0	3,3
Slovačka		3,4	3,6	4,0	3,6
Finska		2,3	0,9	1,6	2,1
Švedska		2,1	2,4	2,8	2,5
UK		2,5	1,9	1,2	1,4

Tablica 1.2

Rast realne potrošnje kućanstava

Izvor: Eurostat. Napomene: Poredak zemalja odražava Eurostatov abecedni poredak prema nazivima zemalja na njihovim jezicima. Kvartalni podatci su međugodišnje promjene bez sezonske odnosno kalendarske prilagodbe.

potrošnje kućanstava, posebno u drugoj polovici godine. Značajan rast realne potrošnje kućanstava, u iznosu od 4 posto ili više od toga, ostvaren je u Bugarskoj, Češkoj, Mađarskoj, Poljskoj, Latviji i Litvi. Nema dvojbe, dakle, da je rast realne potrošnje kućanstava bitno pridonio visokom gospodarskom rastu u spomenutim zemljama.

U Hrvatskoj je rast realne potrošnje kućanstava bio nešto manji nego u spomenutim zemljama, ali je bio veoma stabilan. Stoga se može zaključiti da je rast realne potrošnje kućanstava pridonosio stabilnosti rasta proizvodnje.

1.3 Investicije u fiksni kapital

Što se tiče realnih investicija u fiksni kapital, neke su zemlje imale apsurdno velik rast, poput Cipra ili apsurdno velik pad, poput Irske. Ponovno je riječ o podacima koji se odnose na aktivnosti multinacionalnih kompanija koje imaju sjedište u tim zemljama, a svoje aktivnosti provode u drugim zemljama. Među ostalim članicama Europske unije bilo je zemalja sa značajnim rastom realnih

Zemlja	Rast realnih investicija u fiksni kapital u 2017. (%)				
	Kvartal	I	II	III	IV
Belgija		2,8	2,8	-3,8	2,3
Bugarska		2,4	4,0	4,2	4,1
Češka		2,6	4,5	6,2	7,8
Danska		4,0	2,3	4,9	3,7
Njemačka		4,6	1,9	3,4	3,3
Estonija		16,9	18,1	13,2	5,9
Irska		28,8	-8,7	-42,2	-40,1
Grčka		19,6	1,2	-8,5	25,2
Španjolska		5,4	4,1	5,7	4,9
Francuska		3,3	2,3	4,1	4,4
Hrvatska		5,4	3,3	3,4	1,7
Italija		4,2	2,8	4,5	3,8
Cipar		197,1	-35,7	21,6	51,7
Latvija		11,6	22,1	19,7	10,7
Litva		9,1	3,1	7,5	9,7
Luksemburg		15,4	15,3	-6,5	-12,7
Mađarska		21,6	21,0	14,4	13,1
Malta		7,7	-27,3	-6,6	-0,2
Nizozemska		5,8	3,9	6,6	6,2
Austrija		5,3	5,0	5,9	3,3
Poljska		-0,4	1,0	3,4	11,1
Portugal		12,1	11,1	8,8	4,6
Rumunjska		-0,9	-0,4	6,2	10,0
Slovenija		13,1	9,0	7,4	11,9
Slovačka		0,8	-5,4	10,4	6,1
Finska		9,3	5,7	7,9	3,2
Švedska		7,3	3,0	9,0	5,6
UK		5,7	3,2	3,2	4,1

Tablica 1.3

Rast realnih investicija u fiksni kapital

Izvor: Eurostat. Napomene: Poredak zemalja odražava Eurostatov abecedni poredak prema nazivima zemalja na njihovim jezicima. Kvartalni podatci su međugodišnje promjene bez sezonske odnosno kalendarske prilagodbe.

investicija u fiksni kapital. Dvoznamenkastu stopu rasta investicija imale su Estonija, Latvija, Mađarska i Slovenija. U spomenutim je zemljama, dakle, rast investicija u fiksni kapital posve sigurno značajno pridonosio ukupnom gospodarskom rastu. Rumunjska je po pitanju rasta investicija ekstreman slučaj jer je u prva dva kvartala 2017. godine rast bio negativan, dok je u trećem bio visok, a u četvrtom vrlo visok odnosno dvoznamenkast. Što se tiče Hrvatske, rast realnih investicija u fiksni kapital bio je razmjerno visok u prva tri kvartala 2017. godine, ali u zadnjem se kvartalu znatno usporio.

1.4 Državna potrošnja

Sljedeća sastavnica domaće potražnje je državna potrošnja. Rast realne državne potrošnje kretao se u relativno velikom rasponu. Tako je u Grčkoj i Portugalu bio negativan, a u Bugarskoj izrazito pozitivan. U Rumunjskoj je rast državne potrošnje jako oscilirao, kao i u Mađarskoj. Za razliku od toga, u Hrvatskoj je rast realne državne potrošnje bio umjeren i relativno stabilan.

Zemlja	Rast realne državne potrošnje u 2017. (%)				
	Kvartal	I	II	III	IV
Belgija		0,3	1,4	1,2	1,4
Bugarska		5,8	1,2	2,5	3,5
Češka		2,3	1,5	0,8	1,5
Danska		1,5	0,3	0,5	2,4
Njemačka		1,7	1,4	1,6	1,6
Estonija		0,1	0,5	0,9	1,5
Irska		1,6	1,7	1,8	2,2
Grčka		-3,5	-2,1	-1,1	2,1
Španjolska		1,1	1,5	1,4	2,2
Francuska		1,6	1,1	1,6	1,9
Hrvatska		1,5	1,7	2,3	2,6
Italija		-0,2	0,0	0,2	0,5
Cipar		0,0	6,6	-1,0	4,7
Latvija		3,5	5,0	4,9	3,3
Litva		1,2	1,9	1,1	0,5
Luksemburg		1,7	1,8	1,9	1,8
Mađarska		-5,8	-2,2	2,8	6,1
Malta		-4,4	-6,8	16,1	-3,3
Nizozemska		1,2	1,1	1,4	0,9
Austrija		1,2	0,6	0,9	1,8
Poljska		0,6	2,3	2,0	5,1
Portugal		-0,2	-0,8	0,4	-0,1
Rumunjska		3,7	-0,6	8,6	-7,0
Slovenija		0,9	1,1	1,7	5,6
Slovačka		-1,1	-0,3	-1,4	3,1
Finska		0,7	2,1	4,1	-1,4
Švedska		2,3	-2,0	0,8	0,5
UK		0,0	-0,1	0,2	0,5

Tablica 1.4

Rast realne državne potrošnje

Izvor: Eurostat. Napomene: Poredak zemalja odražava Eurostatov abecedni poredak prema nazivima zemalja na njihovim jezicima. Kvartalni podatci su međugodišnje promjene bez sezonske odnosno kalendarske prilagodbe.

1.5 Izvoz

U sljedećoj tablici prikazani su podatci o rastu realnog izvoza roba i usluga. Veoma visok, tj. dvoznamenkast, rast realnog izvoza zabilježen je u Litvi i Sloveniji, a visoke stope rasta imale su Rumunjska, Finska, Poljska, Irska i Grčka. U Hrvatskoj je također zabilježen relativno visok rast realnog izvoza, posebno u prvoj polovici 2017. godine.

Zemlja	Rast realnog izvoza u 2017. godini (%)				
	Kvartal	I	II	III	IV
Belgija		9,4	4,4	2,6	2,0
Bugarska		6,1	3,6	4,6	2,1
Češka		7,5	4,4	6,5	7,5
Danska		11,8	2,3	4,3	-0,2
Njemačka		7,0	1,3	4,9	5,6
Estonija		6,3	0,8	1,5	3,4
Irska		3,4	3,5	8,5	11,7
Grčka		5,1	9,0	6,8	5,7
Španjolska		7,7	3,6	5,2	3,9
Francuska		2,3	1,7	2,8	5,4
Hrvatska		9,5	6,5	5,7	3,6
Italija		7,2	3,9	5,2	5,6
Cipar		-15,7	14,2	9,1	3,4
Latvija		7,2	2,9	2,9	6,4
Litva		9,6	13,9	13,9	15,2
Luksemburg		3,9	2,5	5,0	4,3
Mađarska		10,2	5,4	4,7	8,3
Malta		-1,2	4,2	-0,6	4,0
Nizozemska		6,1	4,7	6,5	7,0
Austrija		6,2	4,7	5,1	6,8
Poljska		9,9	3,1	7,7	6,6
Portugal		11,5	6,9	6,3	7,0
Rumunjska		10,6	8,7	8,7	8,3
Slovenija		9,7	8,4	11,9	12,3
Slovačka		8,2	-0,3	3,8	5,7
Finska		10,7	6,9	6,0	7,8
Švedska		4,0	3,7	2,9	4,0
UK		5,1	6,4	9,5	1,9

Tablica 1.5

Rast realnog izvoza

Izvor: Eurostat. Napomene: Poredak zemalja odražava Eurostatov abecedni poredak prema nazivima zemalja na njihovim jezicima. Kvartalni podatci su međugodišnje promjene bez sezonske odnosno kalendarske prilagodbe.

1.6 Uvoz

Sljedeća tablica prikazuje podatke o rastu realnog uvoza roba i usluga. Veoma visok rast realnog izvoza zabilježen je u Litvi, Rumunjskoj, Sloveniji i Mađarskoj. Uočljivo je, dakle, da su zemlje s visokim rastom izvoza imale i visok rast uvoza. Za Hrvatsku je od osobite važnosti opseg uvoza u velike zemlje članice Europske unije kao što su Italija i Njemačka. Obje su zemlje tijekom promatranog razdoblja zabilježile relativno visoke stope rasta realnog uvoza. U Njemačkoj se ona tijekom 2017. godine kretala od 4,8 do 5,8 posto,

a u Italiji od 4,3 do 6,5 posto. S druge strane, i Hrvatska je zabilježila relativno visoke stope rasta realnog uvoza roba i usluga. Tako je u prvom kvartalu 2017. godine on iznosio 11,4 posto, a u zadnjem kvartalu iste godine 6 posto. Hrvatska je, dakle, bila među zemljama koje su tijekom promatranog razdoblja imale i relativno visok rast realnog izvoza i relativno visok rast realnog uvoza.

Zemlja	Rast realnog uvoza u 2017. godini (%)				
	Kvartal	I	II	III	IV
Belgija		9,8	5,2	0,4	1,4
Bugarska		9,1	6,2	5,4	8,2
Češka		5,6	3,4	6,1	8,1
Danska		8,3	3,0	3,1	2,2
Njemačka		5,4	4,5	5,8	4,8
Estonija		4,3	1,5	4,4	4,2
Irska		0,1	-3,5	-13,0	-7,5
Grčka		15,3	4,8	3,9	5,0
Španjolska		7,3	1,2	5,5	4,8
Francuska		5,3	3,1	3,4	4,0
Hrvatska		11,4	5,8	9,5	6,0
Italija		6,5	4,7	5,9	4,3
Cipar		16,2	-6,8	10,4	21,1
Latvija		8,1	7,8	15,0	7,2
Litva		12,7	10,8	13,4	14,3
Luksemburg		4,3	2,7	4,7	4,1
Mađarska		12,7	7,6	9,1	9,7
Malta		-3,4	-5,9	-2,8	0,4
Nizozemska		5,5	3,8	6,1	6,3
Austrija		5,6	4,8	5,2	5,8
Poljska		9,5	5,6	5,6	9,9
Portugal		10,2	8,1	7,4	5,9
Rumunjska		10,3	10,1	11,0	11,4
Slovenija		10,8	7,7	10,7	11,1
Slovačka		7,7	-0,8	5,9	3,3
Finska		3,6	4,6	3,5	2,6
Švedska		5,2	3,8	5,6	5,4
UK		5,5	2,9	2,4	2,2

Tablica 1.6

Rast realnog uvoza

Izvor: Eurostat. Napomene: Poredak zemalja odražava Eurostatov abecedni poredak prema nazivima zemalja na njihovim jezicima. Kvartalni podatci su međugodišnje promjene bez sezonske odnosno kalendarske prilagodbe.

1.7 Proizvodnja u nekim djelatnostima

U nastavku su prikazani podatci o rastu realne bruto dodane vrijednosti u nekim djelatnostima u 2017. godine po kvartalima. Prva od njih je prerađivačka industrija. Ekstremno visok rast proizvodnje u prerađivačkoj industriji zabilježen je u Irskoj, ali taj podatak odražava dobit multinacionalnih kompanija koja je ostvarena u drugim zemljama. Od ostalih zemalja, veoma visoku stopu rasta realne dodane vrijednosti u prerađivačkoj industriji imale su Latvija i Slovenija te Poljska i Češka. Navedene zemlje manje su razvijene i stoga je njihov rast proizvodnje vjerojatno dijelom odraz usvajanja moderne tehnologije

koju razvijenije zemlje već koriste. Visok je rast, međutim, zabilježila i prerađivačka industrija u Austriji, koja je razvijena zemlja, što upućuje na značaj inozemne potražnje. Što se tiče Hrvatske, rast realne dodane vrijednosti u prerađivačkoj industriji bio je umjeren, a u zadnjem kvartalu promatrane godine i negativan. Od ostalih zemalja za koje su prikazani podatci, samo su Danska i Francuska imale nižu stopu rasta, a to su veoma razvijene zemlje. Takav podatak veoma zabrinjava. Izgleda da hrvatska prerađivačka industrija u 2017. godini nije privukla strana ulaganja koja bi povećala kapacitete, nije usvajala modernu tehnologiju i nije iskoristila inozemnu potražnju.

Zemlja	Rast realnog BDV-a u 2017. godini (%)				
	Kvartal	I	II	III	IV
Belgija		-	-	-	-
Bugarska		4,7	5,1	7,0	7,8
Češka		9,8	3,9	7,3	7,3
Danska		5,8	2,6	0,3	-1,2
Njemačka		5,0	-0,5	3,3	4,4
Estonija		4,3	1,4	4,6	5,9
Irska		1,1	6,2	13,8	14,9
Grčka		8,8	3,4	3,7	-1,2
Španjolska		3,7	3,0	3,4	4,9
Francuska		2,1	-0,3	1,1	3,1
Hrvatska		3,1	2,2	2,2	-0,1
Italija		2,7	0,2	2,7	3,0
Cipar		7,1	5,8	7,3	9,8
Latvija		10,3	7,1	8,4	6,9
Litva		5,8	5,2	4,7	6,8
Luksemburg		0,4	1,2	8,1	7,5
Mađarska		7,9	3,9	4,8	3,6
Malta		-	-	-	-
Nizozemska		4,5	3,5	3,8	5,7
Austrija		7,5	4,2	7,1	8,0
Poljska		10,2	4,0	7,6	7,7
Portugal		4,8	4,2	4,2	4,3
Rumunjska		5,3	6,2	3,5	4,2
Slovenija		6,8	6,4	8,3	11,0
Slovačka		6,3	4,1	1,7	1,6
Finska		10,4	4,0	1,4	3,1
Švedska		5,0	1,3	2,2	5,5
UK		3,2	2,1	2,4	2,5

Izvor: Eurostat. Napomene: Poredak zemalja odražava Eurostatov abecedni poredak prema nazivima zemalja na njihovim jezicima. Kvartalni podatci su međugodišnje promjene bez sezonske odnosno kalendarske prilagodbe.

Sljedeća tablica sadrži podatke o rastu realne bruto dodane vrijednosti u građevinarstvu u 2017. godini po kvartalima. U nekim je zemljama zabilježena ekstremno visoka stopa rasta aktivnosti u toj djelatnosti. Daleko iznad svih vodila je Mađarska, a nešto nižu stopu rasta građevinskih aktivnosti imao je Cipar. Veoma visoke stope rasta imale su Irska, Estonija i Latvija te Poljska i Slovenija. Nasuprot tome, realna dodana vrijednost u građevinarstvu smanjila se u Rumunjskoj i Slovačkoj te u Grčkoj. Što se tiče Hrvatske, rast realne

Tablica 1.7.1

Rast realnog BDV-a u prerađivačkoj industriji

dodane vrijednosti u građevinarstvu bio je relativno nizak. Hrvatsko građevinarstvo, dakle, nije značajno pridonijelo gospodarskom rastu u 2017. godini, što je veoma zabrinjavajuća činjenica, osobito ako se ima u vidu prethodno spomenuti podatak da je i rast proizvodnje u prerađivačkoj industriji bio relativno nevelik.

Zemlja	Rast realnog BDV-a (%)				
	Kvartal	I	II	III	IV
Belgija		0,7	-0,6	-0,9	-0,2
Bugarska		7,6	10,8	3,6	2,1
Češka		1,2	0,7	1,3	0,8
Danska		3,4	3,0	4,9	4,6
Njemačka		5,7	0,1	1,6	1,6
Estonija		23,5	16,9	17,3	15,4
Irska		31,9	14,6	10,9	14,0
Grčka		-14,1	-8,9	-17,2	10,1
Španjolska		4,4	5,4	4,7	5,1
Francuska		0,8	1,7	2,5	1,4
Hrvatska		3,5	0,1	0,7	0,6
Italija		1,7	-0,9	0,9	1,5
Cipar		37,1	24,2	22,1	19,9
Latvija		8,4	15,9	25,0	21,0
Litva		6,0	5,0	9,6	8,5
Luksemburg		-5,7	2,0	-0,4	-1,7
Mađarska		26,9	30,6	30,2	35,5
Malta		-	-	-	-
Nizozemska		5,7	6,2	3,9	6,2
Austrija		2,1	3,9	2,1	2,0
Poljska		5,6	11,9	20,0	7,4
Portugal		10,0	6,3	5,5	5,3
Rumunjska		0,2	-4,2	-2,5	-0,4
Slovenija		13,0	11,4	5,6	16,2
Slovačka		-15,9	3,4	2,3	5,0
Finska		8,4	6,0	3,3	1,4
Švedska		2,5	8,8	10,6	6,8
UK		8,0	7,9	6,0	1,4

Tablica 1.7.2

Rast realnog BDV-a
u građevinarstvu

Izvor: Eurostat. Napomene: Poredak zemalja odražava Eurostatov abecedni poredak prema nazivima zemalja na njihovim jezicima. Kvartalni podatci su međugodišnje promjene bez sezonske odnosno kalendarske prilagodbe.

U sljedećoj tablici prikazani su podatci o rastu realne dodane vrijednosti u djelatnostima trgovine, prijevoza i ugostiteljstva u 2017. godini po kvartalima. Po visini rasta isticale su se Rumunjska, Poljska i Slovenija. Značajan rast aktivnosti u ovim uslužnim djelatnostima imale su Latvija i Mađarska. Veliki konkurenti Hrvatskoj u pogledu turizma, kao što su Grčka, Italija i Španjolska, nisu imali osobito visoku stopu rasta realne dodane vrijednosti u navedenim djelatnostima, dok je rast u Hrvatskoj bio umjereno visok. Hrvatski se gospodarski rast, dakle, u velikoj mjeri zasnivao na solidnom rastu realne dodane vrijednosti u djelatnostima trgovine, prijevoza i ugostiteljstva. Očito je da se visoke stope ukupnog gospodarskog rasta ne mogu ostvariti samo na temelju rasta aktivnosti u navedenim uslužnim djelatnostima.

Zemlja	Rast realnog BDV-a (%)				
	Kvartal	I	II	III	IV
Belgija		0,9	2,2	2,2	2,5
Bugarska		9,4	3,0	0,8	1,7
Češka		-0,3	2,2	4,9	5,6
Danska		3,2	0,5	0,7	1,5
Njemačka		4,7	2,0	2,9	2,1
Estonija		7,5	4,8	1,6	0,6
Irska		1,1	0,6	1,4	3,4
Grčka		2,0	2,0	3,3	1,3
Španjolska		2,8	4,3	3,1	2,7
Francuska		0,6	1,4	3,1	1,7
Hrvatska		3,4	5,0	5,2	3,8
Italija		3,8	3,1	2,6	2,1
Cipar		3,5	5,8	5,5	4,3
Latvija		6,5	4,9	4,9	7,4
Litva		5,3	5,0	4,0	4,6
Luksemburg		7,4	4,3	5,7	3,5
Mađarska		3,9	4,8	6,4	6,6
Malta		-	-	-	-
Nizozemska		5,5	5,6	5,1	3,8
Austrija		2,1	3,2	2,0	1,7
Poljska		8,8	5,8	7,0	7,4
Portugal		3,5	4,4	3,6	2,7
Rumunjska		6,8	8,2	8,9	6,5
Slovenija		6,9	7,4	7,6	6,2
Slovačka		3,1	5,2	6,9	4,6
Finska		5,7	2,7	4,6	4,9
Švedska		1,1	0,1	1,7	2,1
UK		0,9	2,2	2,2	2,5

Izvor: Eurostat. Napomene: Poredak zemalja odražava Eurostatov abecedni poredak prema nazivima zemalja na njihovim jezicima. Kvartalni podatci su međugodišnje promjene bez sezonske odnosno kalendarske prilagodbe.

Tablica 1.7.3

Rast realnog BDV-a u trgovini, prijevozu i ugostiteljstvu

1.8 Cijene, ukupno i u nekim djelatnostima

Sljedeća tablica sadrži podatke o postotnoj promjeni implicitnog deflatora BDP-a, kao pokazatelja opće razine cijena, u 2017. godini po kvartalima. Uočljiv je značajan rast cijena u Rumunjskoj, Litvi, Estoniji, Mađarskoj i Latviji. Izgleda da su navedene zemlje zahvaćene povišenom inflacijom. Prilikom tumačenja spomenutih podataka treba imati u vidu da cijene uvoznih dobara ne ulaze u izračun deflatora BDP-a. Riječ je, dakle, o promjenama cijena koje su izazvane unutarnjim čimbenicima, bilo na strani ponude, bilo na strani potražnje. Što se tiče ostalih zemalja, do ubrzavanja inflacije tijekom 2017. godine došlo je u Češkoj, Poljskoj i Portugalu. Moguće je, dakle, da će se navedene zemlje ubrzo naći u skupini zemalja u kojima je zabilježen relativno visok rast cijena. Spomenute činjenice upućuju na zaključak da je u tzv. novim članicama Europske unije došlo do značajnog rasta cijena ili da će se takav rast cijena uskoro pojaviti. To znači da će moguće usporavanje rasta ukupne potražnje u budućnosti donijeti znatno sporiji ili čak negativan gospodarski rast. Među

zemljama u kojima nije došlo do ubrzanja rasta cijena našla se i Bugarska, što je neobično s obzirom na ekstreman rast cijena u prerađivačkoj industriji i građevinarstvu u zadnjem kvartalu 2017. godine, o čemu će biti riječi kasnije.

Što se tiče Hrvatske, u njoj je rast cijena u drugoj polovici 2017. godine bio nešto viši nego u prvoj polovici, ali ostao je i dalje umjeren. Hrvatska, dakle, nije među zemljama u kojima je zabilježen ili prijeto visok rast cijena.

Zemlja	Promjena deflatora BDP-a u 2017. godini (%)				
	Kvartal	I	II	III	IV
Belgija		2,7	1,7	1,7	1,7
Bugarska		-0,5	2,5	1,6	0,9
Češka		0,6	1,0	1,6	2,4
Danska		0,7	2,0	2,3	1,3
Njemačka		0,9	1,6	2,0	1,7
Estonija		3,6	4,2	4,6	3,5
Irska		0,0	3,0	0,2	-3,9
Grčka		0,8	0,1	1,1	0,6
Španjolska		1,3	0,5	0,8	1,3
Francuska		0,5	0,9	0,9	0,8
Hrvatska		0,4	0,9	1,5	1,7
Italija		0,1	0,5	1,0	0,9
Cipar		1,5	1,7	1,8	1,0
Latvija		2,5	3,4	3,2	3,0
Litva		4,4	3,8	4,6	4,2
Luksemburg		0,4	2,2	2,5	3,3
Mađarska		3,1	3,0	4,1	4,3
Malta		1,8	2,2	2,6	2,5
Nizozemska		0,8	1,1	1,2	1,4
Austrija		1,0	1,6	1,7	1,8
Poljska		1,6	1,5	2,0	2,8
Portugal		0,4	1,3	1,3	2,4
Rumunjska		6,3	4,0	5,5	5,4
Slovenija		1,1	2,2	2,3	2,2
Slovačka		0,9	0,7	1,6	1,8
Finska		0,6	0,8	1,0	1,3
Švedska		2,0	3,1	1,9	1,3
UK		2,8	1,7	1,5	1,9

Tablica 1.8.1

Rast opće razine cijena

Izvor: Eurostat. Napomene: Poredak zemalja odražava Eurostatov abecedni poredak prema nazivima zemalja na njihovim jezicima. Kvartalni podatci su međugodišnje promjene bez sezonske odnosno kalendarske prilagodbe.

Podrobniji uvid u kretanja cijena daje pregled promjene deflatora bruto dodane vrijednosti prema djelatnostima. Rast cijena u prerađivačkoj industriji, prikazan u sljedećoj tablici, veoma se razlikovao od zemlje do zemlje. Tako je najveći rast cijena zabilježen u Litvi, Bugarskoj i Rumunjskoj. Ta činjenica upućuje na zaključak da je u spomenutim zemljama glavnu ulogu u povećanju proizvodnje u prerađivačkoj industriji igrala potražnja. Štoviše, riječ je o visokom rastu cijena koji bi mogao znatno umanjiti međunarodnu konkurentnost prerađivačke industrije u tim zemljama. Gubitak međunarodne konkurentnosti prerađivačke industrije donijet će značajan pad proizvodnje i zaposlenosti kada dođe do zaustavljanja rasta potražnje. Poljska je primjer zemlje u kojoj je do rasta cijena

došlo krajem promatrane godine, što bi moglo upućivati na probleme za prerađivačku industriju u budućnosti.

U nekim je zemljama, međutim, rast cijena u prerađivačkoj industriji bio veoma nizak unatoč visokom rastu proizvodnje. Takav primjer je Češka. Vjerojatno je riječ o rezultatu značajnog povećanja produktivnosti rada, čemu je vjerojatno pridonijela akumulacija fizičkog kapitala i usvajanje moderne tehnologije. U Češkoj su, dakle, rastu proizvodnje u prerađivačkoj industriji jako pridonijeli čimbenici na strani ponude, a ne na strani potražnje. Sličan slučaj je i Slovenija u kojoj je ostvaren visok rast proizvodnje, a umjeren rast cijena.

Što se tiče hrvatske prerađivačke industrije, rast cijena bio je nizak, ali ni rast proizvodnje nije bio visok, kao što je prethodno pokazano, tako da je izgleda izostalo djelovanje i čimbenika na strani potražnje i čimbenika na strani ponude.

Zemlja	Promjena deflatora BDV-a u 2017. godini (%)				
	Kvartal	I	II	III	IV
Belgija		-	-	-	-
Bugarska		4,6	0,6	-3,7	17,4
Češka		-2,3	-2,4	-1,0	-0,3
Danska		-4,2	2,3	-1,9	-2,5
Njemačka		0,3	1,1	1,4	0,8
Estonija		2,1	3,0	2,0	4,6
Irska		0,2	-8,2	-11,1	-17,7
Grčka		0,2	0,2	2,5	3,4
Španjolska		2,3	2,0	1,3	1,2
Francuska		0,0	1,8	2,1	0,2
Hrvatska		1,0	0,9	1,4	1,1
Italija		-0,3	0,5	0,5	0,6
Cipar		0,0	0,6	0,4	0,2
Latvija		1,7	3,0	4,0	3,9
Litva		1,3	3,7	8,4	9,7
Luksemburg		-3,0	3,0	0,8	7,6
Mađarska		2,0	2,3	2,0	3,8
Malta		-	-	-	-
Nizozemska		-3,8	-1,0	-1,2	0,2
Austrija		-1,1	0,2	0,2	0,2
Poljska		-2,9	-0,2	1,6	5,1
Portugal		2,9	0,9	0,5	2,1
Rumunjska		4,2	4,3	4,4	4,6
Slovenija		0,5	2,6	2,5	1,7
Slovačka		0,7	-4,9	-0,2	2,2
Finska		1,2	1,4	1,9	2,5
Švedska		1,3	2,7	1,3	0,9
UK		4,9	3,0	2,7	2,8

Tablica 1.8.2

Rast razine cijena u prerađivačkoj industriji

Izvor: Eurostat. Napomene: Poredak zemalja odražava Eurostatov abecedni poredak prema nazivima zemalja na njihovim jezicima. Kvartalni podatci su međugodišnje promjene bez sezonske odnosno kalendarske prilagodbe.

Međugodišnja promjena deflatora bruto dodane vrijednosti u građevinarstvu tijekom 2017. godine prikazana je u sljedećoj tablici. Ekstremno visok rast

cijena građevinskih radova zabilježen je u Rumunjskoj. Budući da se aktivnost u rumunjskom građevinarstvu nije povećala nego je pala, može se zaključiti kako je riječ o posljedici velikog rasta plaća odnosno troškova rada. Ekstremno visok rast cijena građevinskih radova zabilježen je i u Bugarskoj, ali samo u zadnjem kvartalu promatrane godine. Za razliku od Rumunjske, u Bugarskoj je ipak ostvaren velik rast građevinskih radova, tako da se spomenuto povećanje cijena može smatrati posljedicom povećane potražnje. Međutim, činjenica da se visok rast cijena u bugarskoj prerađivačkoj industriji i građevinarstvu nije odrazio na ukupan rast cijena dovodi u pitanje točnost podataka za tu zemlju. Po visini rasta cijena građevinskih radova još se isticala Mađarska u kojoj je zabilježeno ekstremno veliko povećanje realne dodane vrijednosti u toj djelatnosti, pa stoga i ona spada u zemlje s velikim porastom potražnje.

Zemlja	Promjena deflatora BDV-a u 2017. godini (%)				
	Kvartal	I	II	III	IV
Belgija		2,3	2,6	2,5	2,3
Bugarska		0,1	3,4	-0,5	28,6
Češka		-0,1	0,4	0,6	2,7
Danska		1,0	0,1	-0,3	-0,8
Njemačka		4,0	4,9	6,2	6,1
Estonija		2,7	0,3	2,4	3,1
Irska		-7,3	0,8	0,0	-1,9
Grčka		-0,2	-0,3	0,2	0,0
Španjolska		0,8	0,7	1,6	2,8
Francuska		1,6	1,3	1,0	1,3
Hrvatska		1,0	1,3	1,3	1,5
Italija		-0,1	-0,3	0,0	0,2
Cipar		0,1	0,0	0,3	0,1
Latvija		-0,3	0,8	2,0	1,6
Litva		2,4	3,0	4,3	4,5
Luksemburg		2,8	2,3	3,8	4,1
Mađarska		6,4	5,7	6,4	6,4
Malta		-	-	-	-
Nizozemska		-2,3	-1,9	-0,6	0,2
Austrija		3,9	4,3	4,6	4,6
Poljska		-5,6	-1,7	-0,9	4,3
Portugal		1,4	1,0	1,0	1,3
Rumunjska		18,0	12,0	11,6	7,1
Slovenija		2,9	2,2	2,9	2,8
Slovačka		6,9	3,9	3,5	-2,4
Finska		1,7	2,5	3,5	3,7
Švedska		2,1	2,1	2,4	1,6
UK		1,0	-0,2	1,4	2,7

Tablica 1.8.3

Rast razine cijena u građevinarstvu

Izvor: Eurostat. Napomene: Poredak zemalja odražava Eurostatov abecedni poredak prema nazivima zemalja na njihovim jezicima. Kvartalni podatci su međugodišnje promjene bez sezonske odnosno kalendarske prilagodbe.

U sljedećoj tablici prikazana je promjena deflatora dodane vrijednosti u djelatnostima trgovine, prijevoza i ugostiteljstva u 2017. godini po kvartalima. Visok rast cijena u navedenim djelatnostima, od novih članica Europske unije, imale su Rumunjska, Latvija, Litva, Estonija, Češka i Mađarska. Poljska u

prosijeku nije imala visok rast cijena u tim djelatnostima, ali taj se rast ubrzao tijekom 2017. godine.

Što se tiče Hrvatske, rast cijena u promatranim uslužnim djelatnostima bio je umjeren. To je pozitivna pojava zbog toga što se ni u glavnim konkurentima u pogledu turizma kao što su Grčka, Italija i Španjolska cijene nisu značajno povećale. Hrvatska je, dakle, vjerojatno zadržala međunarodnu konkurentnost svoje turističke ponude.

Zemlja	Promjena deflatora BDV-a u 2017. godini (%)				
	Kvartal	I	II	III	IV
Belgija		1,9	1,4	1,8	1,6
Bugarska		1,8	1,9	2,2	-4,3
Češka		2,5	2,7	3,0	4,1
Danska		5,2	7,5	8,1	3,2
Njemačka		0,9	1,4	2,0	1,7
Estonija		2,0	3,2	2,8	4,3
Irska		2,2	4,0	2,3	2,6
Grčka		0,6	1,1	1,4	1,1
Španjolska		0,2	1,2	0,7	0,6
Francuska		0,5	1,0	0,7	0,5
Hrvatska		0,9	2,0	1,4	2,0
Italija		0,4	1,4	1,7	1,5
Cipar		0,1	0,8	1,2	0,5
Latvija		2,1	4,8	3,8	4,4
Litva		3,4	4,2	2,2	4,0
Luksemburg		3,0	5,4	5,2	8,1
Mađarska		2,6	2,1	3,4	4,0
Malta		-	-	-	-
Nizozemska		0,8	1,3	1,7	1,0
Austrija		1,5	2,1	2,2	2,4
Poljska		-0,4	1,8	1,7	2,6
Portugal		-1,5	1,3	0,2	2,1
Rumunjska		6,0	6,0	6,0	6,6
Slovenija		0,5	1,9	0,7	1,1
Slovačka		1,7	1,5	-0,2	2,3
Finska		0,0	0,5	0,6	0,4
Švedska		2,3	2,7	2,1	0,9
UK		3,4	1,9	2,3	3,4

Tablica 1.8.4

Rast razine cijena
u trgovini, prijevozu
i ugostiteljstvu

Izvor: Eurostat. Napomene: Poredak zemalja odražava Eurostatov abecedni poredak prema nazivima zemalja na njihovim jezicima. Kvartalni podatci su međugodišnje promjene bez sezonske odnosno kalendarske prilagodbe.

Na temelju pregleda promjene deflatora dodane vrijednosti u prerađivačkoj industriji i građevinarstvu te u trgovini, prijevozu i ugostiteljstvu, može se zaključiti da je neke zemlje u Europskoj uniji, posebno manje zemlje od novih članica, već zahvatilo značajno ubrzanje rasta cijena u spomenutim djelatnostima te da će se ono zacijelo nastaviti i u neposrednoj budućnosti. U mnogim će se zemljama članicama stopa rasta cijena mjerena promjenom deflatora BDP-a vjerojatno dodatno povećati, a neke bi zemlje mogla zahvatiti veoma visoka inflacija.

1.9 Troškovi rada, ukupno i u nekim djelatnostima

Značajan rast deflatora dodane vrijednosti može odražavati ili izazivati rast troškova rada ako potonji nije popraćen povećanjem produktivnosti rada. Stoga su u nastavku prikazani podatci o rastu troškova rada dobiveni na temelju ankete gospodarskih jedinica s više od 10 zaposlenih. Prva tablica odnosi se na gospodarstvo u cjelini, osim poljoprivrede, kućanstava i ekstrateritorijalnih organizacija. Prikazan je rast troškova rada u 2017. godini po kvartalima. Uočljiv je veoma visok rast troškova rada u Rumunjskoj i Bugarskoj te visok rast u Mađarskoj, Litvi i Češkoj. Rast troškova rada u Sloveniji i Poljskoj bio je nizak na početku promatrane godine, a zatim se bitno povećao. Što se tiče Hrvatske, rast troškova rada također se ubrzao, ali nije postao veći nego u Sloveniji i Poljskoj. Za razliku od toga, rast troškova rada u Njemačkoj, Francuskoj i Španjolskoj bio je umjeren, dok je u Italiji bio veoma slab. U novim je članicama Europske unije, dakle, rast troškova rada odnosno plaća bio znatno veći nego u starim članicama Europske unije.

Zemlja	Promjena troškova rada u 2017. godini (%)				
	Kvartal	I	II	III	IV
Belgija		0,9	1,1	1,4	1,3
Bugarska		10,1	11,3	12,0	13,9
Češka		4,6	15,5	8,1	6,4
Danska		-	-	-	-
Njemačka		0,7	4,3	2,7	2,6
Estonija		3,6	8,5	9,7	8,4
Irska		1,0	1,9	2,5	2,3
Grčka		4,4	1,8	1,3	3,1
Španjolska		-3,8	4,0	0,1	1,6
Francuska		1,1	1,3	1,6	1,6
Hrvatska		2,2	6,7	4,9	6,3
Italija		0,4	1,7	1,3	0,1
Cipar		0,3	0,7	1,1	1,1
Latvija		4,4	10,1	6,8	7,2
Litva		6,0	11,6	9,0	9,4
Luksemburg		-0,9	4,6	2,9	3,5
Mađarska		4,8	12,3	10,4	11,5
Malta		1,8	4,7	0,5	2,4
Nizozemska		-1,9	3,4	2,8	5,2
Austrija		-1,3	5,5	2,4	2,2
Poljska		1,7	9,0	5,3	8,2
Portugal		-0,1	4,9	0,6	6,5
Rumunjska		18,2	20,0	17,8	15,6
Slovenija		2,7	5,4	6,9	5,4
Slovačka		2,1	9,4	8,0	6,4
Finska		-3,5	0,8	-3,2	-0,7
Švedska		-	-	-	-
UK		1,1	2,5	3,2	3,4

Tablica 1.9.1

Promjena troškova
rada u gospodarstvu
kao cjelini

Izvor: Eurostat. Napomene: Poredak zemalja odražava Eurostatov abecedni poredak prema nazivima zemalja na njihovim jezicima. Kvartalni podatci su međugodišnje promjene bez kalendarske prilagodbe. Nisu uključeni poljoprivreda, kućanstva i ekstrateritorijalne organizacije i tijela.

Sljedeća tablica sadrži podatke o rastu troškova rada u prerađivačkoj industriji. Rast troškova rada u Rumunskoj i Bugarskoj bio je veoma visok odnosno dvoznamenkast, dok je u Litvi, Mađarskoj i Češkoj bio veoma visok. U Poljskoj i Sloveniji rast troškova rada u prerađivačkoj industriji bio je visok u drugom i trećem kvartalu, ali zatim se malo usporio u četvrtom kvartalu. U Hrvatskoj je rast troškova rada bio relativno visok u drugom kvartalu, ali zatim se malo usporio u trećem i četvrtom kvartalu. Nasuprot tome, rast troškova rada u prerađivačkoj industriji Španjolske i Francuske bio je umjeren, a u Italiji veoma nizak. U Njemačkoj se rast troškova rada ubrzao u drugom kvartalu, a zatim se usporio u trećem i četvrtom, ali ostao je na većoj razini nego u drugim velikim zemljama zone eura.

Prilikom tumačenja prikazanih podataka potrebno je imati u vidu da rast troškova rada u prerađivačkoj industriji, ako nije pokriven rastom produktivnosti rada ili promjenom valutnog tečaja (u zemljama koje su izvan zone eura), može značiti gubitak međunarodne cjenovne konkurentnosti industrijskih proizvoda.

Zemlja	Promjena troškova rada u 2017. godini (%)				
	Kvartal	I	II	III	IV
Belgija		0,7	0,9	1,6	1,7
Bugarska		10,6	11,9	13,6	14,5
Češka		4,8	16,3	8,2	6,0
Danska		-	-	-	-
Njemačka		-1,7	5,1	2,5	3,7
Estonija		2,9	7,8	9,6	4,6
Irska		0,6	1,1	1,3	1,5
Grčka		1,2	0,7	-0,2	2,4
Španjolska		-3,8	5,5	0,0	1,5
Francuska		0,5	1,8	1,9	1,5
Hrvatska		2,7	7,3	5,6	5,4
Italija		-0,9	2,3	1,5	-1,0
Cipar		1,2	0,8	0,8	2,2
Latvija		4,0	9,4	8,3	8,3
Litva		7,8	11,3	10,9	9,7
Luksemburg		1,4	2,5	2,9	1,6
Mađarska		4,3	12,1	9,8	10,2
Malta		5,4	10,7	3,9	2,0
Nizozemska		-1,1	4,4	3,8	-
Austrija		-0,7	3,5	1,5	2,1
Poljska		2,7	8,9	7,3	6,8
Portugal		1,5	3,6	2,8	2,8
Rumunjska		16,8	17,5	14,7	13,9
Slovenija		2,9	9,7	9,8	5,7
Slovačka		2,5	12,1	8,0	7,5
Finska		-4,9	3,2	-5,2	-1,4
Švedska		-	-	-	-
UK		0,7	2,2	3,3	6,1

Tablica 1.9.2

Promjena troškova rada u prerađivačkoj industriji

Izvor: Eurostat. Napomene: Poredak zemalja odražava Eurostatov abecedni poredak prema nazivima zemalja na njihovim jezicima. Kvartalni podatci su međugodišnje promjene bez kalendarske prilagodbe.

U sljedećoj tablici prikazan je rast troškova rada u građevinarstvu. Po veoma visokom rastu troškova rada ističu se Rumunjska i Mađarska, dok je relativno visok rast troškova rada imala Litva. U Bugarskoj, Poljskoj i Hrvatskoj je rast troškova rada u građevinarstvu postao veoma visok u drugoj polovici godine. Hrvatska se, dakle, u ovom slučaju krajem godine pridružila zemljama s veoma visokim rastom plaća.

Što se tiče zemalja koje su stare članice Europske unije, rast troškova rada u njemačkom građevinarstvu bio je značajan, dok su troškovi rada opadali u Španjolskoj i Italiji.

Budući da građevinarstvo kao djelatnost, za razliku od prerađivačke industrije, obično ne obilježava značajno povećanje produktivnosti rada, visok rast troškova rada često je povezan s visokim rastom cijena građevinskih radova, pri čemu se velika potražnja za građevinskim radovima pretvara u velik rast plaća građevinskih radnika, ali na cijenu rada može utjecati i smanjivanje ponude rada zbog emigracije.

Zemlja	Promjena troškova rada u 2017. godini (%)				
	Kvartal	I	II	III	IV
Belgija		0,3	0,7	1,2	0,9
Bugarska		4,6	5,0	7,7	13,0
Češka		3,8	12,2	5,5	4,1
Danska		-	-	-	-
Njemačka		0,6	6,5	4,3	5,6
Estonija		1,6	5,0	11,4	8,1
Irska		1,7	-0,2	2,4	-1,4
Grčka		-7,7	-12,5	-9,3	-4,8
Španjolska		-6,0	2,6	-0,4	-0,7
Francuska		1,3	2,6	2,3	3,2
Hrvatska		5,2	8,4	6,4	11,4
Italija		-2,1	0,9	-0,9	-0,8
Cipar		-0,9	1,1	0,8	0,6
Latvija		-0,5	6,7	3,5	5,8
Litva		9,0	10,6	9,0	9,7
Luksemburg		-0,9	4,0	2,4	2,4
Mađarska		4,5	13,1	10,1	13,9
Malta		4,2	3,8	2,3	2,3
Nizozemska		-2,9	1,3	2,1	-
Austrija		-0,5	2,7	2,4	0,5
Poljska		2,5	6,8	7,8	12,1
Portugal		0,7	1,3	0,1	2,4
Rumunjska		15,6	15,5	13,0	8,6
Slovenija		6,9	3,8	8,8	6,4
Slovačka		-2,6	7,4	1,1	-1,3
Finska		-2,9	1,8	-2,6	-1,2
Švedska		-	-	-	-
UK		1,0	-2,0	3,6	2,3

Tablica 1.9.3

Promjena troškova rada u građevinarstvu

Izvor: Eurostat. Napomene: Poredak zemalja odražava Eurostatov abecedni poredak prema nazivima zemalja na njihovim jezicima. Kvartalni podatci su međugodišnje promjene bez kalendarske prilagodbe.

Rast troškova rada u trgovini tijekom četiri kvartala 2017. godine prikazan je u sljedećoj tablici. Po visini rasta troškova rada u trgovini predvodile su Rumunjska i Bugarska te Mađarska i Litva, a visok rast imale su i Estonija i Češka. Nasuprot tome, u Francuskoj i Italiji rast troškova rada u trgovini bio je veoma skroman, a u Njemačkoj i Španjolskoj umjeren.

Što se tiče Hrvatske, rast troškova rada u trgovini bio je relativno velik, ali ipak manji nego u prethodno spomenutim novim članicama Europske unije. Značajan rast troškova rada u hrvatskoj trgovini vjerojatno je povezan s visokim rastom potražnje za trgovačkim uslugama u obalnim dijelovima zemlje zbog rasta turizma.

Trgovina je također djelatnost koju obično ne obilježava visok rast produktivnosti rada, posebno ne u kratkom razdoblju, pa stoga visok rast troškova rada može značajno utjecati na rast cijena trgovačkih usluga. Činjenica da se taj utjecaj kod nekih zemalja ne vidi, na primjer kod Bugarske, otvara mogućnost da su podatci za pojedine zemlje pogrešni.

Zemlja	Promjena troškova rada u 2017. godini (%)				
	Kvartal	I	II	III	IV
Belgija		0,9	1,2	1,5	1,7
Bugarska		11,9	13,8	13,1	17,8
Češka		5,3	17,4	8,0	6,2
Danska		-	-	-	-
Njemačka		0,0	3,0	2,6	2,1
Estonija		7,6	9,1	11,6	8,4
Irska		1,8	2,1	2,1	1,4
Grčka		5,8	-0,3	1,1	6,7
Španjolska		-2,6	6,0	1,5	2,7
Francuska		0,3	1,1	1,4	1,4
Hrvatska		4,6	7,6	7,0	7,8
Italija		0,6	2,8	0,7	1,3
Cipar		1,1	0,7	0,9	1,0
Latvija		7,5	11,3	5,9	7,9
Litva		7,3	13,5	10,4	9,5
Luksemburg		-3,4	1,9	2,3	1,3
Mađarska		4,7	13,9	10,5	13,9
Malta		-3,6	8,3	-2,6	0,9
Nizozemska		-1,8	3,6	3,1	:
Austrija		-1,9	5,7	6,2	2,3
Poljska		5,0	8,4	6,2	11,9
Portugal		0,5	4,3	1,4	1,4
Rumunjska		17,9	18,5	15,9	16,4
Slovenija		6,9	6,8	7,0	5,6
Slovačka		2,5	4,6	9,5	6,1
Finska		1,7	3,0	2,0	2,7
Švedska		-	-	-	-
UK		1,8	0,3	-1,0	0,2

Tablica 1.9.4

Promjena troškova rada u trgovini

Izvor: Eurostat. Napomene: Poredak zemalja odražava Eurostatov abecedni poredak prema nazivima zemalja na njihovim jezicima. Kvartalni podatci su međugodišnje promjene bez kalendarske prilagodbe.

Rast troškova rada u djelatnostima prijevoza i skladištenja tijekom četiri kvartala 2017. godine prikazan je u sljedećoj tablici. Po visini rasta troškova rada u spomenutim djelatnostima predvodile su Rumunjska, Bugarska, Mađarska i Litva, a relativno je visok rast troškova rada zabilježen u Slovačkoj i Češkoj.

Za razliku od toga, u Hrvatskoj je rast troškova rada u prijevozu i skladištenju bio blag, kao i u Italiji, dok je u Njemačkoj, Francuskoj i Španjolskoj bio veoma nizak. I u ovom se slučaju, dakle, pojavila velika razlika između starih i novih članica Europske unije u pogledu rasta troškova rada.

Prijevoz i skladištenje također su djelatnosti koje nisu karakteristične po brzom rastu produktivnosti rada. Stoga visok rast troškova rada u tim djelatnostima mora prije ili kasnije dovesti do značajnog povećanja cijena prijevoznih usluga i usluga skladištenja.

Zemlja	Promjena troškova rada u 2017. godini (%)				
	Kvartal	I	II	III	IV
Belgija		0,6	1,0	2,1	2,1
Bugarska		9,3	10,2	11,4	11,3
Češka		2,4	12,9	9,3	7,5
Danska		-	-	-	-
Njemačka		-1,9	1,3	1,2	1,3
Estonija		5,4	9,1	7,7	6,0
Irska		0,5	0,1	3,4	-0,4
Grčka		-0,2	-1,9	0,2	9,5
Španjolska		-5,7	0,4	0,0	1,7
Francuska		-0,5	0,7	0,0	0,4
Hrvatska		0,1	5,3	2,7	-0,1
Italija		5,3	3,0	1,0	0,6
Cipar		-0,7	0,0	1,3	-1,3
Latvija		4,3	9,1	6,6	5,0
Litva		8,7	10,5	8,4	9,0
Luksemburg		-2,2	2,4	1,7	1,3
Mađarska		3,6	13,2	8,4	12,3
Malta		8,2	-0,3	-7,2	2,9
Nizozemska		-3,0	2,1	2,9	-
Austrija		-2,9	8,6	2,6	5,4
Poljska		1,3	7,8	9,7	0,2
Portugal		-2,2	4,6	1,8	5,2
Rumunjska		12,8	15,2	14,3	14,6
Slovenija		-0,1	2,5	8,2	2,9
Slovačka		2,9	13,9	9,5	8,6
Finska		-3,9	-0,5	-2,7	0,8
Švedska		-	-	-	-
UK		1,2	5,6	5,6	6,1

Tablica 1.9.5

Promjena troškova rada u prijevozu i skladištenju

Izvor: Eurostat. Napomene: Poredak zemalja odražava Eurostatov abecedni poredak prema nazivima zemalja na njihovim jezicima. Kvartalni podatci su međugodišnje promjene bez kalendarske prilagodbe.

Naposlijetku, prikazan je rast troškova rada u ugostiteljstvu tj. pružanju usluga smještaja te pripreme i usluživanja hrane i pića u 2017. godini po kvartalima. Najveći rast troškova rada zabilježen je u Rumunjskoj, Češkoj i Mađarskoj, a njima se pridružila i Grčka, što upućuje na velik oporavak turizma u toj zemlji. Visok rast troškova rada imale su Bugarska i Litva.

Što se tiče Hrvatske, rast troškova rada u ugostiteljstvu bio je značajan, ali ipak znatno manji nego u spomenutim zemljama.

Nasuprot tome, u velikim zemljama eurozone poput Španjolske, Francuske i Italije rast troškova rada u ugostiteljstvu bio je nizak ili čak negativan, dok je u Njemačkoj bio umjeren.

Zemlja	Promjena troškova rada u 2017. (%)				
	Kvartal	I	II	III	IV
Belgija		2,5	0,6	0,5	1,0
Bugarska		6,3	9,4	11,4	11,9
Češka		12,2	18,5	17,2	7,5
Danska		-	-	-	-
Njemačka		-1,0	6,0	3,4	4,2
Estonija		6,4	6,5	6,2	9,2
Irska		2,5	1,8	1,2	3,4
Grčka		17,4	7,4	1,4	25,1
Španjolska		-1,4	1,7	0,7	0,8
Francuska		-1,0	0,0	0,5	1,3
Hrvatska		4,1	7,0	6,1	6,8
Italija		0,6	-5,3	-3,1	-2,4
Cipar		1,9	1,9	2,9	2,3
Latvija		2,7	9,4	4,9	10,4
Litva		9,0	9,9	7,8	9,3
Luksemburg		-0,6	4,1	3,0	2,9
Mađarska		5,2	16,1	12,6	13,9
Malta		4,1	7,3	2,3	3,8
Nizozemska		-2,0	1,3	1,7	-
Austrija		0,3	6,4	2,9	1,4
Poljska		2,3	10,4	8,8	7,6
Portugal		2,7	1,7	4,0	4,8
Rumunjska		18,2	18,2	13,2	13,4
Slovenija		2,7	1,4	6,1	2,2
Slovačka		-0,8	13,9	10,4	3,3
Finska		-2,6	0,0	-2,4	-5,2
Švedska		-	-	-	-
UK		1,8	2,8	1,4	3,4

Tablica 1.9.6

Promjena troškova rada u ugostiteljstvu

Izvor: Eurostat. Napomene: Poredak zemalja odražava Eurostatov abecedni poredak prema nazivima zemalja na njihovim jezicima. Kvartalni podatci su međugodišnje promjene bez kalendarske prilagodbe.

Može se zaključiti da je nekim novim članicama Europske unije tijekom 2017. godine došlo do veoma velikog rasta troškova rada u pojedinim djelatnostima.

1.10 Jedinичni troškovi rada

Prilikom promatranja promjene troškova rada, kao što je prethodno više puta napomenuto, treba u obzir uzimati i promjenu u produktivnosti rada. Stoga Eurostat izračunava i objavljuje rast troškova rada po jedinici proizvoda odnosno jediničnih troškova rada, ali samo za bruto domaći proizvod u cjelini. U nastavku je prikazan pokazatelj dobiven na temelju podataka o troškovima rada po satu rada. Daleko najveći rast jediničnih troškova rada imala je Rumunjska, a visok rast zabilježen je u Mađarskoj, Bugarskoj i Litvi. Značajan rast spomenutog pokazatelja imale su Češka, Latvija i Slovačka. Nasuprot tome, rast prosječnog jediničnog troška rada bio je umjeren u Njemačkoj i Francuskoj, a veoma nizak ili negativan u Španjolskoj i Italiji. Rast jediničnih troškova rada u Hrvatskoj bio je konzistentno negativan, ali taj podatak je dvojbjen zbog problematičnih procjena zaposlenosti odnosno ukupnog broja sati rada. U nekoliko članica Europske unije došlo je, dakle, do velikog rasta troškova rada odnosno plaća koji nije opravdan povećanjem realne produktivnosti rada.

Zemlja	Promjena jediničnih troškova rada u 2017. (%)				
	Kvartal	I	II	III	IV
Belgija		-	-	-	-
Bugarska		2,6	4,1	7,6	8,2
Češka		2,6	5,0	3,3	2,4
Danska		-2,3	0,9	2,2	2,8
Njemačka		0,9	2,6	1,9	1,2
Estonija		0,5	2,8	4,5	4,3
Irska		0,0	-1,9	-5,8	-3,4
Grčka		1,4	1,4	0,2	0,2
Španjolska		-0,1	-0,8	0,4	-0,1
Francuska		0,7	1,7	0,9	0,5
Hrvatska		-2,1	-0,8	-1,8	-1,1
Italija		-0,5	-0,8	-0,1	0,2
Cipar		-0,8	0,2	0,7	0,6
Latvija		4,7	4,1	1,2	2,9
Litva		4,8	4,5	5,2	3,9
Luksemburg		3,1	5,7	3,2	3,4
Mađarska		6,2	8,2	6,1	4,4
Malta		-0,3	-0,8	-1,2	2,3
Nizozemska		-1,2	0,4	0,5	-
Austrija		0,1	0,6	-0,1	0,4
Poljska		-3,8	-2,5	4,5	4,9
Portugal		1,2	1,7	1,4	3,9
Rumunjska		10,3	14,3	8,6	9,0
Slovenija		-0,8	0,7	1,1	0,7
Slovačka		2,0	3,2	4,1	2,7
Finska		-4,2	-3,0	-3,2	-1,6
Švedska		1,0	3,7	2,5	1,3
UK		3,8	1,6	1,7	1,5

Tablica 1.10

Promjena jediničnih troškova rada u gospodarstvu kao cjelini

Izvor: Eurostat. Napomene: Poredak zemalja odražava Eurostatov abecedni poredak prema nazivima zemalja na njihovim jezicima. Kvartalni podatci su međugodišnje promjene bez kalendarske prilagodbe.

1.11 Dodatak: **Potrošačke cijene**

Povećanje troškova rada odnosno deflatora dodane vrijednosti može se odraziti na rast potrošačkih cijena. Stoga su u sljedećoj tablici prikazani podaci o promjeni harmoniziranog indeksa potrošačkih cijena u ožujku, lipnju, rujnu i prosincu 2017. godine. Po visini spomenutog pokazatelja predvodile su Litva i Estonija, a stopa inflacije bila je veća od 2 posto u Češkoj i Mađarskoj te u Austriji. U Rumunjskoj i Bugarskoj, međutim, rast potrošačkih cijena nije bio visok. Možda je struktura potrošačke košarice takva da ne odražava bitno povećanje troškova rada u rumunjskom i bugarskom gospodarstvu. Cijene goriva i hrane, na primjer, određuje međunarodno tržište. Također je moguće da povećanje troškova rada na cijene djeluje s vremenskim zaostatom. Ne treba, međutim, isključiti ni mogućnost pogrešnih podataka.

Zemlja	Rast potrošačkih cijena u 2017. godini (%)				
	Mjesec	3.	6.	9.	12.
Belgija		2,5	1,5	2,0	2,1
Bugarska		1,0	1,1	1,3	1,8
Češka		2,6	2,4	2,5	2,2
Danska		0,9	0,4	1,6	0,8
Njemačka		1,5	1,5	1,8	1,6
Estonija		3,0	3,1	3,9	3,8
Irska		0,6	-0,6	0,2	0,5
Grčka		1,7	0,9	1,0	1,0
Španjolska		2,1	1,6	1,8	1,2
Francuska		1,4	0,8	1,1	1,2
Hrvatska		1,1	1,1	1,6	1,3
Italija		1,4	1,2	1,3	1,0
Cipar		1,5	0,9	0,1	-0,4
Latvija		3,3	3,1	3,0	2,2
Litva		3,2	3,5	4,6	3,8
Luksemburg		2,5	1,5	2,0	1,6
Mađarska		2,7	2,0	2,5	2,2
Malta		1,2	1,0	1,2	1,3
Nizozemska		0,6	1,0	1,4	1,2
Austrija		2,1	2,0	2,5	2,3
Poljska		1,8	1,3	1,6	1,7
Portugal		1,4	1,0	1,6	1,6
Rumunjska		0,4	0,7	1,3	2,6
Slovenija		2,0	0,9	1,4	1,9
Slovačka		1,0	1,0	1,8	2,0
Finska		0,9	0,9	0,8	0,5
Švedska		1,4	1,8	2,2	1,7
UK		2,3	2,6	3,0	3,0

Tablica 1.11

Rast potrošačkih cijena

Izvor: Eurostat. Napomene: Poredak zemalja odražava Eurostatov abecedni poredak prema nazivima zemalja na njihovim jezicima. Mjesečni su podaci međugodišnje promjene.

1.12 Stopa nezaposlenosti

Prethodno prikazane promjene u rastu troškova rada odnosno cijena mogu odražavati promjene u stopi nezaposlenosti. Stoga je u sljedećoj tablici prikazana stopa nezaposlenosti u zadnja dva kvartala 2016. i 2017. godine. Stopa nezaposlenosti je udio nezaposlenih u radnoj snazi.

Najveću stopu nezaposlenosti tijekom promatrana dva razdoblja imale su Grčka i Španjolska te Italija, Cipar i Hrvatska. Među novim članicama Europske unije najnižu stopu nezaposlenosti imale su Češka, Mađarska i Rumunjska. Niska stopa nezaposlenosti u navedenim zemljama vjerojatno je pridonijela rastu troškova rada.

Što se tiče promjene, ako se promatra zadnji kvartal 2016. i 2017. godine, najveće smanjenje stope nezaposlenosti, mjereno postotnim bodovima, zabilježeno je na Cipru i u Hrvatskoj te u Grčkoj i Portugalu. Hrvatska se našla, dakle, među zemljama u kojima se značajno smanjila stopa nezaposlenosti.

Zemlja	Stopa nezaposlenosti (%)				
	Kvartal	2016.III	2016.IV	2017.III	2017.IV
Belgija		7,9	7,2	7,2	6,4
Bugarska		7,0	6,7	5,9	5,6
Češka		4,0	3,6	2,8	2,4
Danska		6,3	6,1	5,9	5,1
Njemačka		4,0	3,8	3,6	3,5
Estonija		7,5	6,6	5,2	5,3
Irska		8,6	7,2	6,9	6,1
Grčka		22,6	23,6	20,3	21,2
Španjolska		18,9	18,6	16,4	16,6
Francuska		9,6	10,3	9,3	9,2
Hrvatska		10,9	13,4	9,0	10,9
Italija		11,0	12,2	10,6	11,2
Cipar		13,0	12,9	10,0	10,1
Latvija		9,5	9,3	8,5	8,1
Litva		7,5	7,7	6,6	6,7
Luksemburg		7,1	5,9	5,5	5,2
Mađarska		4,9	4,4	4,1	3,8
Malta		4,8	4,2	4,0	3,7
Nizozemska		5,6	5,4	4,5	4,3
Austrija		6,1	5,6	5,5	5,3
Poljska		5,9	5,6	4,7	4,5
Portugal		10,7	10,6	8,6	8,2
Rumunjska		5,7	5,5	4,7	4,7
Slovenija		7,4	8,1	6,3	5,8
Slovačka		9,5	9,1	8,0	7,7
Finska		7,6	8,0	7,7	7,6
Švedska		6,3	6,4	6,3	6,1
UK		5,0	4,6	4,4	4,2

Tablica 1.12

Stopa nezaposlenosti

Izvor: Eurostat. Napomene: Poredak zemalja odražava Eurostatov abecedni poredak prema nazivima zemalja na njihovim jezicima. Kvartalni podatci nisu sezonski prilagođeni.

2 Stopa zaposlenosti u zemljama Europske unije, ukupno i prema nekim obilježjima

2.1 Stopa ukupne zaposlenosti

Glavni pokazatelj stanja na tržištu rada u Europskoj uniji je stopa zaposlenosti. Stopa zaposlenosti je udio zaposlenih u stanovništvu. U Europskoj se uniji promatra udio zaposlenih u stanovništvu u dobi od 20 do 64 godine. U tablici je prikazana stopa zaposlenosti u članicama Europske unije od 2014. do 2017. godine. Najveće povećanje stope zaposlenosti, mjereno postotnim bodovima, imale su Mađarska i Bugarska, a visok je rast stope zaposlenosti zabilježen u Portugalu, Sloveniji, Španjolskoj, Slovačkoj i Češkoj. Premda nije bila u skupini zemalja koje su predvodile po povećanju stope zaposlenosti, Hrvatska je ostvarila značajan porast tog pokazatelja, sličan po opsegu povećanju u Estoniji i Poljskoj.

Zemlja	Stopa zaposlenosti (%)				
	Godina	2014.	2015.	2016.	2017.
Belgija		67,3	67,2	67,7	68,5
Bugarska		65,1	67,1	67,7	71,3
Češka		73,5	74,8	76,7	78,5
Danska		75,9	76,5	77,4	76,9
Njemačka		77,7	78,0	78,6	79,2
Estonija		74,3	76,5	76,6	78,7
Irska		68,1	69,9	71,4	73,0
Grčka		53,3	54,9	56,2	57,8
Španjolska		59,9	62,0	63,9	65,5
Francuska		69,3	69,5	70,0	70,6
Hrvatska		59,2	60,6	61,4	63,6
Italija		59,9	60,5	61,6	62,3
Cipar		67,6	67,9	68,7	70,7
Latvija		70,7	72,5	73,2	74,8
Litva		71,8	73,3	75,2	76,0
Luksemburg		72,1	70,9	70,7	71,5
Mađarska		66,7	68,9	71,5	73,3
Malta		66,4	67,8	69,6	71,4
Nizozemska		75,4	76,4	77,1	78,0
Austrija		74,2	74,3	74,8	75,4
Poljska		66,5	67,8	69,3	70,9
Portugal		67,6	69,1	70,6	73,4
Rumunjska		65,7	66,0	66,3	68,8
Slovenija		67,7	69,1	70,1	73,4
Slovačka		65,9	67,7	69,8	71,1
Finska		73,1	72,9	73,4	74,2
Švedska		80,0	80,5	81,2	81,8
UK		76,2	76,8	77,5	78,2

Tablica 2.1

Stopa zaposlenosti stanovništva u dobi od 20 do 64 godine

Izvor: Eurostat. Napomena: Poredak zemalja odražava Eurostatov abecedni poredak prema nazivima zemalja na njihovim jezicima.

2.2 Stopa zaposlenosti prema dobi

Budući da stanovništvo u dobi od 20 do 64 godine obuhvaća i mlade osobe od kojih mnoge još uvijek pohađaju obrazovanje, te da na zaposlenost starijih osoba djeluje mogućnost prijevremenog umirovljenja, stopa zaposlenosti osoba srednje dobi prikladniji je pokazatelj stanja na tržištu rada. Osim toga, na vrijednost stope zaposlenosti stanovništva srednje dobi ne utječe udio starijih osoba u ukupnom stanovništvu. Stoga je u sljedećoj tablici prikazana stopa zaposlenosti stanovništva u dobi od 25 do 54 godine.

Kada se promatra stanovništvo srednje dobi, stopa zaposlenosti se najviše povećala u Španjolskoj i Portugalu te u Grčkoj, Irskoj i Bugarskoj. Hrvatska je također zabilježila značajno povećanje stope zaposlenosti stanovništva srednje dobi, premda manje nego spomenute zemlje. Što se tiče razine stope zaposlenosti stanovništva srednje dobi, zanimljivo je da je Hrvatska u 2017. godini imala veću stopu zaposlenosti nego Grčka, Italija i Španjolska. Najveću stopu zaposlenosti imale su Češka, Švedska i Slovenija.

Zemlja	Stopa zaposlenosti (%)				
	Godina	2014.	2015.	2016.	2017.
Belgija		79,1	78,5	79,1	79,5
Bugarska		74,5	76,1	76,2	79,4
Češka		83,8	84,5	85,7	86,7
Danska		82,0	82,1	82,5	81,7
Njemačka		83,5	83,7	83,9	84,2
Estonija		80,9	83,0	82,6	83,9
Irska		73,0	74,6	75,7	77,9
Grčka		62,4	64,5	66,0	67,4
Španjolska		67,4	69,4	71,5	73,2
Francuska		79,8	79,4	79,7	80,0
Hrvatska		71,2	72,3	72,4	74,9
Italija		67,9	68,2	68,8	69,4
Cipar		76,2	76,5	76,6	78,3
Latvija		78,2	79,2	79,7	81,2
Litva		80,8	81,6	82,7	83,3
Luksemburg		83,7	82,6	82,5	83,7
Mađarska		79,2	80,6	82,2	83,7
Malta		75,9	77,4	78,8	80,6
Nizozemska		81,7	82,2	82,9	83,5
Austrija		83,4	83,5	83,6	84,1
Poljska		78,4	79,5	80,3	81,4
Portugal		77,4	78,8	80,2	82,5
Rumunjska		77,1	77,4	77,6	79,9
Slovenija		81,9	82,9	83,5	86,1
Slovačka		76,8	78,1	80,0	80,0
Finska		80,5	80,0	79,9	80,6
Švedska		85,4	85,6	85,9	86,3
UK		82,1	82,4	82,9	83,8

Tablica 2.2.1

Stopa zaposlenosti stanovništva u dobi od 25 do 54 godine

Izvor: Eurostat. Napomena: Poredak zemalja odražava Eurostatov abecedni poredak prema nazivima zemalja na njihovim jezicima.

U nastavku je prikazana stopa zaposlenosti stanovništva u dobi od 55 do 64 godine. Daleko najveće povećanje stope zaposlenosti stanovništva starije dobi, veće od 10 postotnih bodova, ostvarila je Mađarska, blizu toga je bila Litva, a slijedile su Portugal, Cipar, Bugarska, Češka i Slovačka. U Hrvatskoj je zabilježeno značajno povećanje stope zaposlenosti osoba starije dobi, ali ne toliko veliko kao u navedenim zemljama.

Po visini stope zaposlenosti stanovništva starije dobi, Hrvatska se nalazila iznad samo Grčke i Luksemburga. Slučaj Luksemburga je posebno zanimljiv zbog nekih čimbenika koji djeluju u smjeru ranog umirovljenja premda su plaće u toj zemlji relativno visoke. Također je zanimljivo da je stopa zaposlenosti stanovništva starije dobi u Sloveniji tek nešto veća nego u Hrvatskoj, što bi moglo upućivati na postojanje čimbenika koji potiču rano umirovljenje.

Nasuprot tome, najviši udio zaposlenih u stanovništvu starije dobi imale su Švedska i Njemačka, s time da je spomenuti pokazatelj bio znatno veći u prvoj nego u potonjoj.

Zemlja	Stopa zaposlenosti (%)				
	Godina	2014.	2015.	2016.	2017.
Belgija		42,7	44,0	45,4	48,3
Bugarska		50,0	53,0	54,5	58,2
Češka		54,0	55,5	58,5	62,1
Danska		63,2	64,7	67,8	68,9
Njemačka		65,6	66,2	68,6	70,1
Estonija		64,0	64,5	65,2	68,1
Irska		53,0	55,6	57,2	58,6
Grčka		34,0	34,3	36,3	38,3
Španjolska		44,3	46,9	49,1	50,5
Francuska		46,9	48,7	49,8	51,3
Hrvatska		36,2	39,2	38,1	40,3
Italija		46,2	48,2	50,3	52,2
Cipar		46,9	48,5	52,2	55,3
Latvija		56,4	59,4	61,4	62,3
Litva		56,2	60,4	64,6	66,1
Luksemburg		42,5	38,4	39,6	39,8
Mađarska		41,7	45,3	49,8	51,7
Malta		37,8	40,3	44,1	45,3
Nizozemska		59,9	61,7	63,5	65,7
Austrija		45,1	46,3	49,2	51,3
Poljska		42,5	44,3	46,2	48,3
Portugal		47,8	49,9	52,1	56,2
Rumunjska		43,1	41,1	42,8	44,5
Slovenija		35,4	36,6	38,5	42,7
Slovačka		44,8	47,0	49,0	53,0
Finska		59,1	60,0	61,4	62,5
Švedska		74,0	74,5	75,5	76,4
UK		61,0	62,2	63,4	64,1

Tablica 2.2.2

Stopa zaposlenosti stanovništva u dobi od 55 do 64 godine

Izvor: Eurostat. Napomena: Poredak zemalja odražava Eurostatov abecedni poredak prema nazivima zemalja na njihovim jezicima.

2.3 Dodatak: Udio osoba izvan zaposlenja, obrazovanja ili osposobljavanja u ukupnom broju mladih

Kao što je prethodno napomenuto, stopa zaposlenosti nije prikladan pokazatelj za mlađe stanovništvo jer ono u velikom dijelu još pohađa obrazovanje. Za mlađe stanovništvo je prikladniji pokazatelj udio osoba izvan zaposlenja, obrazovanja ili osposobljavanja u ukupnom broju osoba u dobi od 15 do 24 godine. Stoga su vrijednosti tog pokazatelja u zemljama članicama Europske unije prikazane u sljedećoj tablici.

Najveći pad spomenutog pokazatelja od 2014. do 2017. godine, mjeren postotnim bodovima, imale su Bugarska i Irska te Hrvatska, Grčka i Španjolska. Njegova se vrijednost povećala samo u Danskoj.

Što se tiče razine, najmanji udio u 2017. godini imali su Nizozemska, Luksemburg, Švedska i Njemačka, a najveći Italija, Hrvatska, Bugarska, Grčka i Rumunjska. Unatoč, dakle, značajnom smanjenju, Hrvatska je ostala među zemljama s najvećom vrijednosti spomenutog pokazatelja.

Zemlja	Udio u ukupnom stanovništvu u dobi 15-24 (%)				
	Godina	2014.	2015.	2016.	2017.
Belgija		12,0	12,2	9,9	9,3
Bugarska		20,2	19,3	18,2	15,3
Češka		8,1	7,5	7,0	6,3
Danska		5,8	6,2	5,8	7,0
Njemačka		6,4	6,2	6,7	6,3
Estonija		11,7	10,8	9,1	9,4
Irska		15,3	14,3	12,5	10,9
Grčka		19,1	17,2	15,8	15,3
Španjolska		17,1	15,6	14,6	13,3
Francuska		11,4	11,9	11,8	11,5
Hrvatska		10,9	11,4	11,5	11,0
Italija		19,3	18,1	16,9	15,4
Cipar		22,0	21,3	19,8	20,0
Latvija		17,0	15,3	16,0	16,1
Litva		12,0	10,5	11,2	10,3
Luksemburg		9,9	9,2	9,4	9,1
Mađarska		6,3	6,2	5,4	5,9
Malta		13,6	11,6	11,0	11,0
Nizozemska		10,5	10,4	8,5	8,0
Austrija		5,5	4,7	4,6	4,0
Poljska		7,7	7,5	7,7	6,5
Portugal		12,0	11,0	10,5	9,5
Rumunjska		12,3	11,3	10,6	9,3
Slovenija		17,0	18,1	17,4	15,2
Slovačka		9,4	9,5	8,0	6,5
Finska		12,8	13,7	12,3	12,1
Švedska		10,2	10,6	9,9	9,4
UK		7,2	6,7	6,5	6,1

Tablica 2.3

Udio osoba izvan zaposlenosti, obrazovanja ili osposobljavanja u ukupnom broju stanovnika u dobi od 15 do 24 godine

Izvor: Eurostat. Napomena: Poredak zemalja odražava Eurostatov abecedni poredak prema nazivima zemalja na njihovim jezicima.